

Czas zastygły w kamieniu

▲ KRAJEM
SUWAŁEK

Na zamku
von Jungingena

Z wizytą
u rodziny Farenheid

Pośród
jezior oleckich

Od Augusta
do Paca

Suwalska
ścieżka
klasycystyczna

Wybierz się w podróż do przeszłości, do czasów królów i szlachty, po szlaku dworów i pałaców krainy EGO SA. Poznaj tajemnice skrywane pośród murów. Ściany są cichymi świadkami, obserwatorami codziennego życia. Lata mijają a czas zastyga w kamieniu na wieczność. Stań na moment i przywołaj w myślach pamięć o dawnych mieszkańcach tych ziem. Skomplikowana historia Mazur i Suwalszczyzny, pozostawiła na tych ziemiach wyjątkowe perły. Niektóre z nich zniszczone podczas wojen, jednak wszystkie do dziś zachwycają.

Kraina pięciu miast zaprasza na szlak prowadzący po zabytkowych rezydencjach, proponując cztery malownicze trasy.

1) Na zamku von Jungingena

Wędrówkę warto zacząć od zwiedzenia Elku, którego powstanie łączy się z istnieniem zamku zakonu krzyżackiego. Stolica wschodnich Mazur posiada wiele interesujących zabytków z okresu państwa pruskiego, do których należą: wieża ciśnień, kościół pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika, kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego oraz liczne XIX-wieczne kamienice pamiętające czasy Prus Wschodnich.

Elckie kamienice

Zamek Krzyżacki w Elku

Zamek na wyspie na Jeziorze Elckim wzniesiono w latach 1398 – 1406 z woli komtura Bałgi Ulricha von Jungingena. Stanął w miejscu obronnego grodziska jaćwieskiego, na wyspie połączonej z lądem drewnianymi mostami zwodzonymi.

Zamek był kilkakrotnie niszczony i odbudowywany na nowo. W 1833 r., podczas wielkiego pożaru, spłonął niemal doszczętnie. Po ówczesnej warowni zostały jedynie mury. Jak mówi historia, zamek był siedzibą prokuratorów krzyżackich, a później starostów pruskich i sądów grodzkich. Do drugiej połowy XX w. na terenie ogrodów zamkowych, w zachodniej stronie wyspy, działał zakład więzienny.

Warownia Elcka znajdowała się na skraju puszczy nazywanej przez Krzyżaków Grosse Wildnis. Była ważnym punktem na szlaku komunikacyjno – militarnym prowadzącym z Prus na Litwę. Stanowiła bazę etapową i koszary dla wojsk krzyżackich w czasie wypadów na Litwę oraz forpocztą w krzyżackim systemie zamków obronnych w rejonie Wielkich Jezior. Tędy też przebiegał szlak litewskich wypraw odwetowych na Prusy z ich głównej bazy w Grodnie. Do ruin zamku wiedzie piękny most z początków XX w., oświetlony starymi latarniami.

Zamek na wyspie w Elku

Zespół zamkowy składał się z dwóch części: z zamku właściwego i podzamcza. Zamek właściwy znajdował się we wschodniej części wyspy, oddzielonej fosą z mostem od części zachodniej. Posiadał on dwa kilkukondygnacyjne, podpiwniczone skrzydła. Czworoboczny dziedziniec otaczały wysokie mury obronne, wzmocnione przyporami. Przypuszcza się, że na terenie zamku istniała niewielka kaplica. Po zachodniej stronie wyspy znajdowało się podzamcze, również otoczone murem obronnym. Miało ono charakter typowo gospodarczy. Zabytkowy zespół zamkowy w 1991 r. objęty został ochroną konserwatorską i wpisany do rejestru zabytków.

Budynek Szkoły Artystycznej w Elku.

Okazała kamienica z końca XIX wieku przy ul. Armii Krajowej jest świadectwem rozwoju Elku i wzrostu zamożności jego mieszkańców w okresie kształtowania się nowoczesnego społeczeństwa industrialnego. Budynek przyciąga wzrok bogatym wystrojem elewacji, rzeźbionymi drzwiami, jońskimi i korynckimi kapitelami pilastrów oraz sztukateriami sprowadzonymi z Berlina i Gdańska. Dziś w kamienicy mieści się Szkoła Artystyczna Elckiego Centrum Kultury.

Informacja turystyczna i sprzedaż pamiątek:

Centrum Informacji Turystyczno-Kulturalnej

ul. W. Polskiego 47, Elk

tel. 87 621 70 10,

www.turystyka.elk.pl, www.elk.pl

Parkingi miejskie: pl. Katedralny, ul. Armii Krajowej, ul. Dojazdowa, ul. Brzechwy, ul. Piłsudskiego, ul. Kilińskiego, ul. Parkowa, ul. Piękna, ul. Suwalska

Golubie

Czternaście kilometrów na północny-wschód od Elku, na wzgórzu w pobliżu Jeziora Golubskiego położony jest niezwykle urokliwy zespół dworsko-parkowy. Majątek, zwany Doliną Karoliny, słynął z leczniczej wody i specyficznego mikroklimatu. Posiadłość należała do Grafa von Stillfrieda i jego żony, na których zlecenie w 1894 roku wzniesiono okazały pałac.

Właściciele prowadzili wyjątkowo aktywne życie towarzyskie i uwielbiali hazard, co skończyło się zastawieniem pałacu i opuszczeniem go w 1928 roku, kiedy to ziemia przeszła na własność państwa pruskiego. Majątek przechodził różne koleje losu. Należał do wspólnoty ewangelickiej (w budynku dworu mieścił się kościół), zaraz po II wojnie światowej krótko rezydowało tu NKWD, a do 1977 roku mieściła się tutaj placówka kolonijna dla dzieci pracowników GS z całej Polski, ośrodek szkoleniowy i baza myśliwych. Następnie zaniedbana i zdewastowana budowla przeszła do Państwowego Funduszu Ziemi, po czym zakupiona przez prywatnych właścicieli dostosowana została pod ośrodek rehabilitacyjno-wypoczynkowy.

Pałac Stillfriedów w Golubiach.

Rezydencja Stillfriedów jest przykładem stylu neomanierystycznego. Ten wyjątkowy, asymetryczny budynek założony na nieregularnym planie prezentuje inną formę po każdej stronie świata. Manierystyczny przepych wyraża się także w bogato zdobionych elewacjach i urozmaiconych detalach architektonicznych.

Obiekt otoczony jest dobrze utrzymany parkiem. Do zespołu należały również stajnie, obora, elektrownia i studnia głębinowa.

Ciekawostka:

Ponoć Litwini, wracający zimą 1411 roku spod Grunwaldu, przeprawiali się po zamrożniętej tafli Jeziora Golubskiego. Ciągnęli za sobą zdobyczne działa. Jedno z nich przełamało lodową tafnię i zatonięło wraz z ludźmi i końmi. Każdej mroźnej zimy słychać podobno, jak załamuje się lodowa tafla, parskają przerażone konie, a z głębin jeziora dobiega metaliczny stukot. Od kilku lat różne ekipy nurków uporczywie poszukują zatopionego działa, dając wiarę na poły legendarnym przekazom.

NOCLEGI I GASTRONOMIA

HOTEL RYDZEWSKI * *

ul. Armii Krajowej 32, Elk
tel. 87 621 89 00, www.rydzewski.pl

„HOREKA”, ul. Pułaskiego 11, Elk
tel. 87 621 37 67, www.hotelhoreka.pl

POKOJE GOŚCINNE „STARY SPICHLERZ”

ul. Zamkowa 8a, Elk, tel. 87 523 41 71
www.staryspichlerz.pl

APARTAMENTY I RESTAURACJA

„DOS PATOS”, ul. Wojska Polskiego 73A, Elk
tel. 87 621 68 90 www.dospatos.pl

APARTAMENTY I RESTAURACJA „JANUS”

ul. Nadjeziorna 2b, Elk, tel. 87 610 78 57
www.janus.elk.pl

APARTAMENTY I RESTAURACJA „SMĘTEK”

ul. K. Pułaskiego 19, Elk, tel. 87 621 14 53

PENSJONACIK „GRAŻYNA”

ul. Nadjeziorna 11, Elk, tel. 87 621 17 00
www.grazyna.elk.com.pl

HOTELIK, RESTAURACJA „VILLA EDEN”

ul. Armii Krajowej 19A, Elk, tel. 87 620 82 20
+48 604 781 242, www.villa-eden.com.pl

APARTAMENTY „FAUST”

ul. Pułaskiego 26, Elk
tel./fax 87 610 01 04, +48 508 652 412
www.pensjonat.elk.pl

HOTELIK „GRUNWALD”

ul. Królowej Jadwigi 21, Elk, tel./fax 87 610 22 62
www.hotel-grunwald.pl

APARTAMENTY I RESTAURACJA

„KUŹNIA SMAKU”
ul. Pułaskiego 8, Elk, tel. 87 610 98 28
www.kuzniasmaku.eu

POKOJE GOŚCINNE „NAD STAWEM”

ul. Letniskowa 27, Elk
tel. 87 620 73 10, +48 660 383 345

KARCZMA „BIAŁY ŻAGIEL”

ul. Grunwaldzka 12, Elk, tel. 87 621 23 66
www.bialyzagiel.pl

KAWIARNIA „KARMELEK”

ul. Armii Krajowej 7, Elk
tel./fax 87 621 55 51, +48 605 999 448
www.karmelek.pl

SIEDLISKO MORENA

Jeziorowskie 11a, Stare Juchy
tel. 87 619 99 99, +48 603 222 003
www.siedliskomorena.pl

RESTAURACJA & PUB „BRYZA”

ul. Pułaskiego 21, Elk, tel. 87 621 52 25
www.bryzapub.pl

RESTAURACJA „HORTEX”

ul. Armii Krajowej 7, Elk, tel. 87 610 55 53

RESTAURACJA „MAŁA”

ul. Wojska Polskiego 72a, Elk, tel. 87 610 80 05

PUB „WARKA”

ul. Pułaskiego 24, Elk, tel. 87 620 04 04

„PRZYSTAŃ” RESTAURACJA

APARTAMENTY, ul. Nadjeziorna 2 g, Elk
tel. 87 737 60 22, www.przystan.elk.pl

PUB „ŻĄDŁO”

ul. Nadjeziorna 1a, Elk, tel. 87 621 00 93

JAZZ CLUB PAPAJA

ul. Pułaskiego 26, Elk
tel. 87 610 14 58, +48 604 103 451
www.jazzclubpapaja.pl

PIZZERIA „ROMA”

ul. Kilińskiego 3, Elk, tel. 87 610 42 00

PIZZERIA „DA FIORI”

ul. Armii Krajowej 19a, Elk, tel. 87 621 15 99

2) Z wizytą u rodziny Farenheid

Gołdap

Przemierzając północną część Krainy Pięciu Miast warto zatrzymać się w Gołdapi. To urokliwe miasteczko jest uzdrowiskiem słynącym z błot borowinowych i najczystszej powietrza w Polsce. Z górującej nad miastem wieży ciśnień rozpościera się wyjątkowy widok na miasto i Puszcę Romincką.

Niestety tragiczna historia tych ziem nękanych wojnami sprawiła, że niewiele obiektów zabytkowych miasta przetrwało do dzisiejszych czasów. Gołdap została założona w XVI wieku za rządów księcia Albrechta Hohenzollerna. Miasto otrzymało regularny kształt, oparty na zasadach średniowiecznego układu szachownicowego, z ogromnym rynkiem w jego centrum. Pośrodku rynku w 1608 roku stanął nieistniejący już drewniany ratusz. W drugiej połowie XIX wieku niską parterową zabudowę drewnianą zastępowano murowanymi, kilkukondygnacyjnymi kamienicami. Niestety nieliczne budynki przetrwały I i II wojnę światową. Zachował się za to interesujący układ przestrzenny.

Informacja turystyczna i sprzedaż pamiątek:

Centrum Informacji Turystycznej Przy Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

pl. Zwycięstwa 16, Gołdap

tel./fax 87 615 20 90

www.frrg.pl, poczta@frrg.pl, citgoldap@gmail.com, www.uzdrowiskogoldap.pl

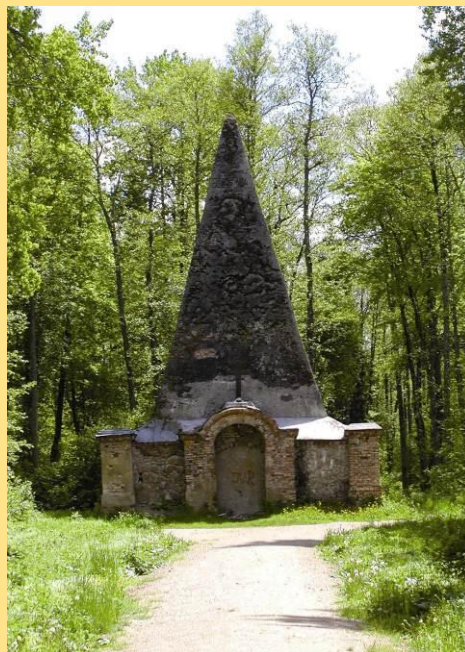
Parkingi miejskie: pl. Zwycięstwa, ul. Graniczna, ul. Partyzantów.

Piramida w Rapie

We wsi Rapa, w gąszczu drzew, specjalnie usypana grobla pośród zalanego wodą kanału prowadzi do niezwyklej piramidy z początku XIX w. Jest to grobowiec rodzinny pruskiego rodu baronów von Fahrenheid, właścicieli majątku Angerapp, który wykupili w pierwszej połowie XVIII w. od Christopha von Rap (stąd nazwa miejscowości). Jak podają źródła, byli to ludzie obyci w świecie, fascynował ich świat starożytnych Egipcjan oraz magia wiecznego „życia po życiu”. Stąd grobowiec przypominający w kształcie piramidę egipską.

Piramida projektu duńskiego rzeźbiarza Bertela Thorvaldsena to dziś jedna z najbardziej charakterystycznych atrakcji regionu. W jej wnętrzu znajdują się ułożone płasko trumny z mumiami sześciu członków rodu Fahrenheidów.

Piramida w Rapie

Ciekawostka:

Miejsce ulokowania grobowca jest przez niektórych uważane za ogromną koncentrację pozytywnego promieniowania energii Ziemi i Kosmosu.

Informacje praktyczne:

Miejscowość Rapa, gmina Banie Mazurskie
(35 km na zachód od Gołdapi)

Zwiedzanie: bezpłatne

Dostępność: cały rok

Instytucja zarządzająca:

Nadleśnictwo Czerwony Dwór 13

19 - 411 Świątajno, tel. 87 523 85 11

W Bejnunach, kilka kilometrów na północ od grobowca, dziś już za granicą rosyjską, znajdowała się rodowa siedziba Fahrenheidów. Do naszych czasów przetrwały jedynie ruiny neoklasycystycznego pałacu, w którym niegdyś przechowywana była przepiękna kolekcja dzieł sztuki.

Zakałcze Wielkie

Zakałcze Wielkie leży niedaleko Bań Mazurskich. Tu na obrzeżach Lasów Skaliskich, pośród nagrobków zapomnianego cmentarza ewangelickiego znajduje się kaplica rodziny Steinertów z kryptą grobową. Ciekawy obiekt ma formę sześcianu, zbudowany jest z otynkowanej cegły. Kaplica cudem ocalała przed dewastacją. Wewnątrz znajdują się z mumifikowane zwłoki kobiety i mężczyzny.

Przed grobowcem stoi kamień z wyrytym sercem i datą 1863.

Kaplica grobowa Steinertów w Zakałczu Wielkim

We wsi można podziwiać także dwór rodziny Steinertów z drugiej połowy XIX w. Zachowało się także kilka budynków gospodarczych z lat 20-tch XX wieku oraz pozostałości parku dworskiego. Od strony ogrodu do budynku przylega murowana weranda z tarasem, a od frontu cztery kolumny wspierają dużą trójkątną wystawkę.

Mieduniszki Wielkie

W tej miejscowości nad Gołdapą znajduje się zespół pałacowo-parkowy wraz z folwarkiem. Najstarszym obiektem jest okazały barokowy pałac, którego główny korpus pochodzi zapewne z połowy XVIII wieku. W wyniku odbudowy po zniszczeniach I wojny światowej jego barokowy charakter został częściowo zatarty. Obecna budowla pochodzi z lat 1920-22. Dobudowano wówczas skrzydło południowe, prawdopodobnie na wzór pałacu Fahrenheitów.

Jednokondygnacyjna budowla przykryta jest dachem mansardowym. W elewacji ogrodowej wyróżnia się duży taras wsparty na czterech kolumnach porządku jońskiego. Dobudowana niższa oficyna utrzymana jest w stylu całości.

Park dworski zachował jeszcze egzemplarze cennego starodrzewu, a zabudowa podwórza gospodarczego o interesującej architekturze ceglanej z elementami gotyckimi, dziś niestety nie jest w dobrym stanie.

Galwecie

Zespół pałacowy w Galweciach powstał w połowie XIX w. w majątku szlacheckim przepięknie położonym na niewielkim wzniesieniu pomiędzy jeziorami Ostrówek i Rakówek. Pałac wzniesiono w stylu neoklasycystycznym, na rzucie wydłużonego prostokąta. Posiada dwie kondygnacje i czterospadowy dach. Na osi głównej od frontu wyróżnia się szeroki ryzalit z dwukolumnowym portykiem, zwieńczony szerokim belkowaniem. Uroku budowli dodają kolumny przy wejściu głównym.

W otoczeniu pałacu znajduje się zabytkowy park podworski z 2. połowy XIX w. Ma on niepoślednią wartość przyrodniczą, a walory wizualne krajobrazu wzbogaca specyficzny mikroklimat. W parku i na skraju lasu po północnej stronie wsi rosną pomnikowe dęby.

Dwór został poważnie zniszczony w czasie I wojny światowej i odbudowano go około 1920 r. Okres jego największej świetności przypadł na lata międzywojenne. Po II w. św. w budynku mieściła się szkoła podstawowa, a od 1980 r. przedszkole gminne. Z dawnego wyposażenia zachowała się bogato zdobiona część kominka w holu głównym. Zespół pałacowy jest w całości objęty ochroną konserwatora zabytków.

Na uwagę zasługują także znajdujące się w okolicy: dom mazurski z 1896 r. (obecnie gospodarstwo agroturystyczne „Puszcza Romincka”), cmentarz z 1920 r. oraz młyn wodny.

NOCLEGI I GASTRONOMIA

HOTEL I RESTAURACJA

VENTUS NATURAL SPA ****

ul. Promenada Zdrojowa 12, Gołdap
tel. 87 629 15 60, +48 535 592 032

www.ventushotel.pl, repcja@ventushotel.pl

HOTEL RESTAURACJA ARTI ***

ul. Podgórna 2, Gołdap
tel. 87 520 00 25, fax: 87 621 21 60
tel. +48 692 849 281

www.hotelarti.pl, biuro@hotelarti.pl

HOTEL JANCZES

Pl. Zwycięstwa 22, Gołdap, tel. 87 615 13 77

www.janczes.spanie.pl, janczes@hot.pl

HOTELIK „GOŁDAP”

Pl. Zwycięstwa 21, Gołdap
tel. 87 615 04 61, +48 604 915 353

www.hotelikgoldap.pl, hotelikgoldap@wp.pl

MINIHOTEL „ANDROMEDA”

ul. Reymonta 21, Gołdap
tel. 87 615 07 84, +48 603 113 181

www.neonoclegi.pl/minihotelandromeda

SANATORIUM „WITAL”

ul. Wczasowa 7, Gołdap, tel. 87 615 41 92

www.sanatorium.com.pl

wital@sanatorium.com.pl

OŚRODEK KONFERENCYJNO – SZKOLENIOWY „OHP”

ul. Stadionowa 10, Gołdap
tel. 87 615 37 37, tel./fax: 87 520 04 73

www.hotelgoldap.com.pl, ohposrodek@wp.pl

CENTRUM DYDAKTYCZNO-SZKOLENIOWE

Ul. Partyzantów 31, Gołdap, tel. 87 615 14 83

[http://frq.pl/centrum-dydaktyczno-szkoleniowe/
cdsgoldap@wp.pl](http://frq.pl/centrum-dydaktyczno-szkoleniowe/cdsgoldap@wp.pl)

OŚRODEK WYPOCZYNKOWY „LEŚNY ZAKĄTEK”

ul. Wczasowa 9, Gołdap
tel./fax: 87 615 09 65

www.lesny-zakatek.pl

marketing@lesny-zakatek.pl

ZAJAZD „JURAND”

ul. Stadionowa 3, Gołdap, tel. 87 615 49 35
fax: 87 615 49 36, +48 501 517 486

www.jurand.goldap.net,

zajazd@jurand.goldap.net

ZAJAZD PIĘKNA GÓRA RUDZIEWICZ

Konikowo 11, Gołdap

tel./fax: 87 615 49 43, www.zajazd-rudziewicz.pl

GOŚCINIEC „ANDRZEJÓWKA”

ul. Konstytucji 3 Maja 6, Gołdap
tel. +48 609 098 351, fax: 87 615 26 46

www.gosciniiec-andrzejowka.pl

wiola@gosciniiec-andrzejowka.pl

PENSJONAT „ATENA”

ul. Promenada Zdrojowa 4, Gołdap
tel. 87 562 51 28, +48 608 651 117

www.atena.nokto.pl

PENSJONACIK „EGO U CHRYSZTOWSKICH”

ul. Stadionowa 4, Gołdap

tel. +48 725 200 245

www.pensjonaciksenioraego.pl

RESTAURACJA Matrioszka

ul. Partyzantów 27, Gołdap
tel. 87 520 00 11

www.matrioszkagoldap.pl

RESTAURACJA-PIZZERIA „INSPIRATION”

pl. Zwycięstwa 21, Gołdap
tel. 87 737 74 07, +48 513 310 200

RESTAURACJA „TURYSTYCZNA”

ul. Królewiecka 8, Gołdap
tel. +48 502 331 433

RESTAURACJA „MAXIM FRIED CHICKEN”

pl. Zwycięstwa 20, Gołdap
tel. 87 15 26 72

BAR „JĘDRUŚ”

ul. Paderewskiego 13, Gołdap
tel. 87 615 39 30

PIZZERIA „BAMBOLA”

ul. Matejki 4, Gołdap, tel. 87 615 09 42

KARCZMA „SEGA”

ul. Krzywa 1, Gołdap, tel. 87 615 81 12
+48 508 295 614

GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE

„TRZY ŚWIERKI” Galwecie 48, Gołdap

tel. 87 562 55 02, +48 606 64 19 38

www.trzyswierki.dt.pl, trzyswierki@poczta.onet.pl

PENSJONAT „BIAŁY DWÓR”

Stańczyki 4, 19-504 Dubeninki

tel. 87 615 81 72

www.bialydwor.republika.pl, kempy@autograf.pl

AGROTURYSTYKA „PUSZCZA ROMNICKA”

Galwecie 50, Gołdap, tel. +48 603 123 625

3) Pośród jezior oleckich

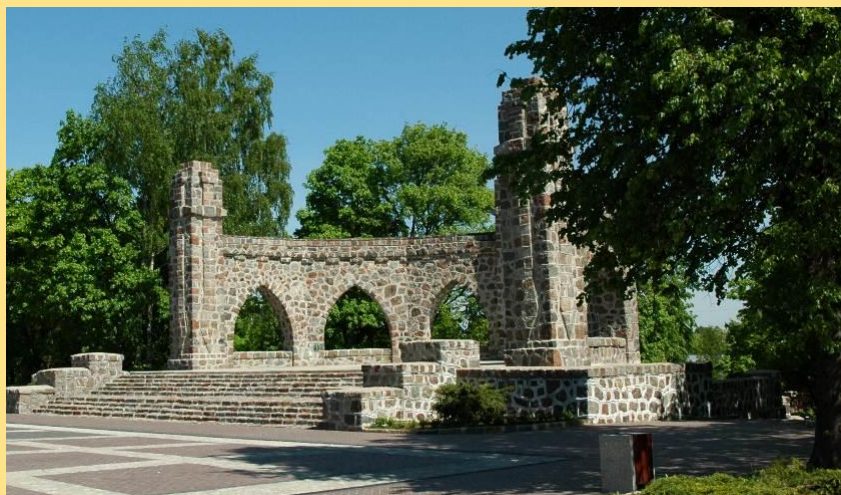
Olecko

Wyprawę po pętli wiodącej przez ziemię olecką najlepiej rozpocząć w stolicy regionu. Miasto malowniczo położone na zachodnim brzegu jeziora Olecko Wielkie jest doskonałym miejscem na długie spacery pośród zabytkowej zabudowy. Dawna Margrabowa powstała już w 1560 roku z nadania księcia pruskiego Albrechta Hohenzollerna. Nazwa miejscowości Olecka wzięła się właśnie od margrabiego brandenburskiego. Gród zaplanowano z ogromnym rozmachem. Okazały rynek w jego centrum swymi rozmiarami przewyższał niejedno miasto!

Budynek dawnego Starostwa w Olecku

Warto odejść od centrum w stronę jeziora, by dotrzeć na Placu Zamkowy. Dominuje nad nim budynek dawnego starostwa powiatowego o imponującym wyglądzie stylizowanym na zamek. Budynek stoi na miejscu dawnego pałacyku myśliwskiego, z którym związane jest powstanie miasta. W XVII wieku na wzgórzu wzniesiono okazały zamek goszczący starostów książęcych, a obecny neogotycki budynek stanął w tym miejscu po pożarze zamku w 1822 roku.

W urokliwym otoczeniu drzew stoi okazała kamienna półrotunda, będąca zachowanym elementem pomnika żołnierzy niemieckich poległych w czasie I wojny światowej. Olecki monument jest pod względem wielkości drugim tego typu obiektem w Prusach Wschodnich.

Kamienna półrotunda w Olecku

Informacja turystyczna i sprzedaż pamiątek:

Centrum Informacji Turystycznej Regionalny Ośrodek Kultury W Olecku „MAZURY GARBATE”
pl. Wolności 22, Olecko, tel./fax 87 520 49 48, www.um.olecko.pl/it it@um.olecko.pl

Parking Strzeżony: ul. Wojska Polskiego 20, Olecko, tel. 503 085 215

Kamieniczki w centrum Olecka

Siejnik

W Siejniku pod Oleckiem leży wpisany do rejestru zabytków zespół dworski. Związany jest z przedwojennym majątkiem „Elżbietki” założonym w 1840 roku przez Elise Zimmermann. Właścicielka prowadziła w ówczesnej Margrabowej hotel, w którym często bywał król pruski Fryderyk Wilhelm IV. Majątek pod Oleckiem został nazwany właśnie na cześć jego żony, królowej Elizabeth. Na przestrzeni lat dworek przechodził z rąk do rąk. Po wojnie w Elżbietkach funkcjonował Zootechniczny Zakład Doświadczalny, a po pewnym czasie zaczęła funkcjonować nazwa Siejnik. Prawdopodobnie pochodzi ona od nazwiska jednej z osób, która w plebiscycie w 1920 roku opowiedziała się za przynależnością Olecka do Polski.

Dworek w Siejniku jest jednym z lepiej zachowanych kompleksów zabytkowych w okolicy. Dawną świetność odzyskał odkąd w 2005 r. przejęli go nowi właściciele. Wyremontowany obiekt przeznaczili oni na usługi restauracyjne i noclegowe, nadając mu nazwę "Mazurski Dwór". Wnętrza nawiązują do klimatu czasów króla Fryderyka Wilhelma IV, a w zabytkowych szklarniach dziś znów uprawiane są ekologiczne warzywa i owoce.

Gordejki Małe

Kolejny zespół dworsko – parkowy położony jest we wsi Gordejki Małe. Stoi tu niewielki dwór z XX wieku. Parterowy budynek kryty dachem naczółkowym, architekturą nawiązuje do secesji. Z boku gmachu znajduje się wysunięte wejście główne, od strony południowej natomiast duży taras wsparty na trzech kolumnach.

Do dworku prowadzi wąska, dodająca uroku ścieżka, porośnięta starymi cisami. W parku zachowały się wyjątkowe okazy starodrzewu, a w pobliżu dworu dwa piękne kilkudziesięcioletnie żywotniki. Na terenie parku stoi kaplica z 1982 roku. Na uwagę zasługuje należąca do zespołu stajnia z wozownią z 1858 r. o ciekawej architekturze. Dach zdobi mała wieżyczka pokryta gontem.

Niemsty

Niedaleko Świętajna, w Niemstach, położony jest kolejny zespół dworsko-parkowy. Niewielki dworek z początku XX wieku przed wojną należał do rodziny Middendorf. Parterowy budynek o planie zbliżonym do kwadratu przykryty jest czteropłociowym dachem mansardowym. Dziś można podziwiać odnowiony dworek z szeroką, otwartą werandą, zachowane budynki gospodarcze i układ podwórza z rządówką oraz pojedyncze stare drzewa z dawnego parku.

Dworek w Niemstach

Dunajek

Na końcu tej starej wsi (założonej w 1560 roku), kilometr od szosy prowadzącej z Olecka do Giżycka, położony jest zabytkowy zespół dworski. Od drogi oddziela go fragment dawnego parku należącego do dworu. Do dawnego wejścia głównego prowadzi szeroka aleja lipowa. Na terenie majątku zachował się dworek, a także zabudowania gospodarcze, m.in. spichlerz i obora. Do zespołu należy również położona we wsi gorzelnia.

Zabytkowy dworek w Dunajku

Biała Olecka

Pałac w Białej Oleckiej

Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem w Białej Oleckiej pochodzi z przełomu XIX i XX w. Zbudowany został w stylu neobarokowym, jako rezydencja rodziny Tolsdorff – ówczesnych właścicieli majątku w Białej Oleckiej.

Zabudowania są pięknie usytuowane nad rozlewiskami Legi, między niewielkim parkiem a okazałym folwarkiem ze wszystkimi zabudowaniami gospodarskimi i inwentarskimi. Okazny, dwukondygnacyjny pałac wzniesiony został na planie prostokąta. Całość przykrywa wysoki dach czterospadowy, w narożnikach widoczne są wieżyczki. Nad wejściem głównym góruje taras wsparty na czterech kolumnach. W skład zabytkowego zespołu wchodzi: dwór, park oraz dawny folwark ze spichrzem, gorzelnią, chlewnią, oborą, stajnią, kuźnią, domem ogrodnika i drewnianą stodołą. Całość robi wyjątkowe wrażenie.

Pałac spłonął podczas I wojny światowej. W okresie rządów Trzeciej Rzeszy, ówczesny właściciel majątku Leo Brodowski, organizował tu doroczne obozy szkoleniowe dla młodzieży z Hitlerjugend. W czasach II wojny w majątku znajdowało się Państwowe Gospodarstwo Rolne a pałac zaadoptowano na biura i mieszkania pracowników zakładu. Po zlikwidowaniu PGR, majątek został opuszczony. Obecnie stanowi własność prywatną. Z dawnych czasów zachowały się: stary warsztat mechaniczny, słupy bram wjazdowych, podjazd konny pod schody pałacowe oraz miejsce na kwiatnik przed budynkiem.

Biała Olecka - fragment zabudowań pałacu

Ciekawostka:

Za budynkami gospodarczymi należącymi do majątku znajduje się teren byłej stacji kolejki wąskotorowej.

NOCLEGI I GASTRONOMIA

HOTEL COLOSSEUM & SPA***

ul. Goldapska 12, Olecko
tel./fax 87 520 26 43, 87 520 42 46
+48 662 008 649

www.hotelcolosseum.pl,
rezerwacja@hotelcolosseum.pl

„CENTRUM”

pl. Wolności 8c, Olecko, tel. 87 520 40 50
www.mazury-centrum.com.pl

HOTEL KRYSZTJAN**

ul. 11 Listopada 9, Olecko
tel./fax 87 520 26 10, 87 520 14 69
+48 602 777 569

www.krystjan.pl, krystjan@krystjan.pl

HOTEL MAZURY**

ul. Goldapska 10a, Olecko, tel./fax 87 520 40 50
www.mazury-centrum.com.pl
biuro@mazury-centrum.com.pl

HOTEL OLECKO***

ul. Parkowa 11, Olecko
tel. 87 520 30 49, tel./fax 87 520 17 44
www.hotelolecko.pl, repcja@hotelolecko.pl

OŚRODEK WYPOCZYNKOWY „DWOREK MAZURSKI”

ul. Dworek Mazurski 1, Olecko
tel. 87 520 22 92, fax 87 520 48 70
www.dworek.olecko.pl, dw@dworek.olecko.pl

OŚRODEK WYPOCZYNKOWY „SKARPA”

ul. Sembrzyckiego 20, Olecko
tel./fax 87 520 18 50, +48 600 483 851
www.skarpa.frame.pl

ZAJAZD „SEDRANKI”

Sedranki 40 b, Olecko, tel. 87 520 32 40

KARCZMA „MARGRABOWA”

ul. Goldapska 32, Olecko, tel. 87 520 16 69
www.krystjan.pl, krystjan@krystjan.pl

RESTAURACJA „ŻACZEK”

pl. Zamkowy 7, Olecko, tel. 87 520 49 30
www.zaczek.olecko.pl,
niewiarosia@poczta.onet.pl

RESTAURACJA „MAZURSKI DWÓR”

Siejnik 1, Olecko, tel. 87 523 00 67
+ 48 512 492 990
mazurskidwor@poczta.onet.pl
www.mazurskidwor.pl

RESTAURACJA „ASTRA”

ul. Partyzantów 7, Olecko
tel./fax 87 520 25 68, +48 608 896 862
www.astra.olecko.pl, restauracja@astra.olecko.pl

BAR „KOALA”

pl. Wolności 14, Olecko, tel. 87 520 15 78
www.bar-koala.pl

Zbigniew Aksienionek

Gordejki 5, Olecko, tel. 87 520 73 06
www.gordejki.pl

Urszula i Janusz Hendzel

Giże 26, Świątajno, tel. 87 521 55 51

Anna Marczak

Giże 41, Świątajno
tel. 87 523 02 66, 87 523 04 05
+48 509 782 015
www.ekoturystyka.com.pl

Wykaz pełnej bazy na stronie www.olecko.pl w zakładce Turystyka/Punkt Informacji Turystycznej

Zabytkowy budynek przy ul. Zamkowej w Olecku

Dworki wokół Olecka zobaczyć można poruszając się pieszo lub na rowerze po stworzonych szlakach:

„Na Szeską Górę” – filar mazurskiego świata

Olecko – Sedranki – Babki Oleckie – Lenarty – Biała Olecka – Monety – Szarejki – Guzy – Szeszki – Golubie Wężewskie – Wężewo – Sokółki – Czuky – Barany – Olszewo – Jez. Sedraneckie – Sedranki – Olecko.

Dworek Mazurski

Wiewiórcza ścieżka

Informacje praktyczne:

Długość trasy: 63,1 km

Oznakowanie: Znaki fioletowe; Forma: Szlak pieszy, rowerowy

Dostępność: Całoroczny; Zarządzający szlakiem: Urząd Miejski w Olecku.

„Szlak po dworach i jeziorach”

Kowale Oleckie – Daniele – Monety – Biała Olecka – Lenarty – Bialskie Pola – Mieruniszki Małe – Drozdowo – Drozdówko – Kucze – Makiele – Kowale Oleckie

Informacje praktyczne:

Długość trasy: 26,5 km

Forma: Szlak pieszy, rowerowy

Dostępność: Całoroczny

Zarządzający szlakiem: Urząd Gminy w Kowalach Oleckich.

Wypożyczalnie rowerów:

Wypożyczalnia i serwis rowerów

„Impuls”

Aleje Lipowe 1c, Olecko,

tel. 87 520 36 92

4) Suwalska ścieżka klasycystyczna

Stolica Suwalszczyzny jest jednym z najmłodszych, a jednocześnie najbogatszym w zabytki miastem w regionie. Na szczególną uwagę zasługuje historyczne śródmieście z dobrze zachowanym XIX-wiecznym układem przestrzennym i klasycystyczną zabudową głównej arterii komunikacyjnej miasta – ulicy Kościuszki.

Suwałki pierwszy raz w źródłach pisanych pojawiły się w 1690 r. jako nowa osada na dobrach kamedułów wigierskich. Prawa miejskie otrzymała 20 lat później. Korzystnie położone u zbiegu ważnych szlaków komunikacyjnych przyczyniło się do wyjątkowego rozkwitu miasta w XIX wieku. Zostało wówczas stolicą olbrzymiego województwa (obejmującego tereny od Niemna po Łomżę), a potem guberni. Suwałki były piątym co do wielkości miastem i drugim garnizonem Królestwa Polskiego. Pozostałością po tych czasach jest największy zespół architektury klasycystycznej w Polsce. Ciągnie się on wzdłuż dzisiejszej ulicy Kościuszki zaprojektowanej na wielkomięjską arterię. Była ona częścią traktu prowadzącego z Warszawy do Petersburga.

Siedziba Archiwum Państwowego w zabytkowej kamienicy przy ulicy Kościuszki

Najcenniejsze obiekty starego miasta pochodzą z lat 1816-66. Tworzyli je wybitni architekci znani z realizacji wielkich projektów w Polsce, tacy jak Piotr Aigner, Antonio Corazzi, Henryk Marconi, Marian Lalewicz, Karol Majerski. Charakter zabudowy Suwałk w znacznym stopniu ukształtował Karol Majerski, który był autorem około 150 budynków w mieście, między innymi ratusza i kaplicy na cmentarzu rzymskokatolickim.

Ścieżka klasycystyczna w Suwałkach jest pierwszą z „**Suwalskich Ścieżek kulturowych**” - lokalnej inicjatywy **Stowarzyszenia Pastwisko.org** przy współpracy z **Miastem Suwałki**. Ma ona na celu ukazanie i szersze udostępnienie walorów zabytkowych, historycznych i estetycznych miasta. W ramach projektu na budynkach umieszczono tablice informacyjne, a dokładny opis każdego przystanku znajduje się na stronie: <http://sciezki.suwalki.pl/>

Docierając do Suwałk od strony Augustowa, po przekroczeniu mostu na Czarnej Hańczy znajdziemy się na ulicy Kościuszki. Po lewej stronie trafimy na parterowy budynek o facjacie zakończonej schodkową attyką. Jest to dom, w którym w 1842 roku przyszła na świat słynna suwalczanka Maria Konopnicka. Dziś mieści się tu muzeum poświęcone poetce. Stylistyka budynku nawiązuje zarówno do dworków szlacheckich, jak i do kamienic mieszczańskich. Obiekt posiada typowe cechy architektury lat 20-tych XIX wieku. Tak zapewne wyglądała zabudowa miasta w pierwszej fazie jego rozwoju. Większość suwalskich kamienic była parterowa do lat 80-tych XIX w. Dziś przy głównej arterii miasta stoi jeszcze kilka takich budynków.

Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach w domu poetki

Podążając dalej w kierunku centrum, po tej samej stronie ulicy, pod numerem 45 natkniemy się na budynek dawnej poczty. Powstał on około 1829 roku. Jego idealne proporcje, porządek i spójność detali doskonale obrazują zasady klasycyzmu. W XIX wieku suwalska poczta działała bardzo prężnie w związku z ożywionym ruchem na traktzie warszawsko-petersburskim. Oprócz dostarczania przesyłek, zajmowała się także transportem pasażerów podróżujących na tej trasie. Na piętrze kamienicy mieściły się apartamenty dla podróżnych. Zatrzymywały się tu ważne osobistości, w tym nawet koronowane głowy.

Następnym ciekawym obiektem jest suwalski ratusz. W miejscu dzisiejszego Urzędu Miejskiego pierwotnie stały dwie parterowe kamienice położone prostopadle względem siebie. W latach 30-tych XIX w. wzniesiono odwach (siedzibę straży miejskiej i aresztu garnizonowego), a w latach 40-tych, pierwszy gmach ratusza. W połowie XIX wieku na potrzeby ratusza połączono te dwa budynki oraz wzniesiono piętro, zakończone prostokątną wieżą. Sylwetkę siedziby urzędu wzbogaca reprezentacyjne wejście od strony ul. Mickiewicza, zwieńczone neoklasycznym czterokolumnowym portykiem.

Suwalski ratusz

Z ratuszem sąsiaduje bezpośrednio okazały gmach dawnego Gimnazjum Gubernialnego, obecnie I LO im. M. Konopnickiej. Jest on jednym z najciekawszych budynków użyteczności publicznej w mieście. Budowę według projektu Antonio Corazziego ukończono w pierwszej połowie XIX wieku. Obiekt stanowi doskonały przykład klasycystycznej symetrii. Z główną bryłą łączą się dwa jednokondygnacyjne skrzydła, a te z kolei z dawną kaplicą (dziś sala gimnastyczna).

Z okien liceum rozciąga się widok na park Konstytucji 3 Maja. Stoi tam piękny żeliwny zegar słoneczny z 1841 roku. Łączy on w sobie cechy zegarów horyzontalnych i równikowych. Wdzięczną sylwetkę na esowato wygiętych nóżkach dekorują liczne elementy w kształcie liści akantu, a wieńczy ją zdobiony równoramienny krzyż osadzony na kuli. Suwalski czasomierz odlany został w hucie sztabińskiej, choć istnieje również teoria, według której pochodzić ma z wieży zegarowej jednego z pokamedulskich obiektów w Wigrach, a wykonawca tego cennego zabytku nie jest znany.

Przy parku Konstytucji 3Maja Ścieżka klasycystyczna spotyka się ze **Ścieżką spacerową**, prowadzącą przez malownicze zakątki nad Zalewem Arkadia i Czarną Hańczą, wielokulturowy cmentarz przy Zarzeczu i deptak na Chłodnej. <http://sciezki.suwalki.pl/>

Ulica Chłodna

Naprzeciwko parku, przy ulicy Kościuszki mieści się dawny gmach Komisji Wojewódzkiej Augustowskiej i Trybunału Cywilnego – jeden z pierwszych murowanych budynków użyteczności publicznej w mieście. Monumentalna forma obiektu oddaje reprezentacyjny charakter Starego Rynku, a typowa klasycystyczna fasada z trójkątnym frontonem wpisuje się w zabudowę miasta.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach budynku dawnej Resursy Obywatelskiej

Wśród jednorodnej architektury ulicy Kościuszki rzuca się w oczy budynek dawnej Resursy Obywatelskiej wzniesionej w latach 1911-14. Dziś jest on siedzibą Muzeum Okręgowego. Gmach posiada skomplikowaną, dynamicznie ukształtowaną bryłę i asymetryczną kompozycję wykazującą cechy modernizmu. Projektantami budynku mogli być twórcy Teatru Polskiego w Wilnie.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach

ul. T. Kościuszki 81, Suwałki, tel. 87 566 57 50, www.muzeum.suwalki.info

Czynne:

- od wtorku do piątku w godz. 8.00 - 16.00

- w soboty i niedziele w godz. 9.00 - 17.00

Ceny biletów:

normalny - 5 zł, ulgowy - 3 zł

bilety rodzinne (do pięciu osób) - 10 zł

Informacja turystyczna i sprzedaż pamiątek:

Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej w Suwałkach

ul. ks. Hamerszmita 16, Suwałki, tel. 87 563 05 38, tel./fax: 87 566 20 79

www.cmikt.pl, cmikt@cmikt.pl

Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna

ul. Kościuszki 82/7, Suwałki, tel. 87 566 58 72

www.suwalki-turystyka.info.pl, www.basniowasuwaliszczynna.pl, www.krainajacwingow.pl

Parkingi miejskie: plac Marszałka J. Piłsudskiego, ul. 1 Maja, ul. Gałaja, ul. Konopnickiej, ul. Kościuszki (parking płatny), ul. ks. Hamerszmita, ul. Mickiewicza (przy Urzędzie Miejskim), ul. Noniewicza (przy sklepie „Stokrotka”, DH „Wigry”, banku PKO BP, szkole Muzycznej, postoiu taxi, sklepie „Biedronka”, ul. Noniewicza (skrzyżowanie Noniewicza/ Dwernickiego – Suwałki Plaza)

NOCLEGI I GASTRONOMIA

HOTEL AKVILON * (RESTAURACJA)**

ul. Kościuszki 4, Suwałki
tel. 87 563 59 40

www.akvilon.pl, hotel.akvilon@gmail.com

HOTEL VELVET***

RESTAURACJA „NOVA”

ul. Kościuszki 128, Suwałki
tel. +48 503 525 250, 87 563 52 52

www.hotelvelvet.pl, repcja@hotelvelvet.pl

HOTEL SZYSZKO* (RESTAURACJA)**

ul. Innowacyjna 3, Suwałki
tel. 87 566 65 55, fax: +87 565 53 71

www.hotel-szyszko.pl, marketing@hotel-szyszko.pl

HOTEL LOGOS (*Dom Nauczyciela*)**

ul. Kościuszki 120, Suwałki
tel. 87 566 69 00, tel./fax 87 566 62 70

www.domnauczyciela.suwalki.pl
biuro@domnauczyciela.suwalki.pl

DOM NOCLEGOWY OSIR „WIGRY”

ul. Zarzecze 26, Suwałki
tel. 87 566 72 20

www.osir.suwalki.pl, dnwigry@16400.pl

RESTAURACJA „KARCZMA POLSKA”

ul. Kościuszki 101 A, Suwałki
tel. 87 566 48 60

www.karczma.suwalki.info
karczmasuwalki101a@tlen.pl

PIZZERIA – GALERIA „ROZMARINO”

ul. Kościuszki 75, Suwałki
tel. 87 563 24 00, 87 566 59 04

www.rozmarino.pl, info@rozmarino.pl

RESTAURACJA „EINSTEIN”

ul. Kościuszki 82, Suwałki
tel./fax 87 563 07 73

www.einstein.suwalki.pl, einstein@onet.eu

5) Od Augusta do Paca

Augustów

Szlak rozpoczyna się w mieście króla Augusta, malowniczo położonym pośród jezior, nad rzeką Nettą i Kanałem Augustowskim. Augustów jest najstarszym miastem na Suwalszczyźnie. Pierwsza wzmianka o osadzie nad Nettą pochodzi z 1496 roku. Prawa miejskie wraz z herbem, gród otrzymał w 1557 r. od króla Zygmunta Augusta, któremu zawdzięcza swoją nazwę.

Miasto zachowało XVI-wieczny układ przestrzenny z dużym rynkiem, od 1860 roku zajęтым w większej części przez park. Wokół niego stoi jeszcze kilka starych kamieniczek z przełomu XIX i XX wieku. Jednym z zabytków Augustowa jest klasycystyczny budynek starej poczty projektu Henryka Marconiego.

Najciekawsze zabytki wiążą się z wyjątkowym w skali Europy dziełem techniki, jakim jest Kanał Augustowski. Z okresu jego budowy pochodzi drewniany dworek z 1829 roku, w którym mieszkał inżynier i główny konstruktor Kanału, gen. Ignacy Prądzyński. Do połowy XIX w. mieścił się tu Zarząd Kanału Augustowskiego. Dziś jest tu siedziba Działu Historii Kanału Augustowskiego Muzeum Ziemi Augustowskiej. Ekspozycja zawiera dokumenty i pamiątki związane z dziejami Kanału. Warto zobaczyć także dział poświęcony Ignacemu Prądzyńskiemu.

Dworek Prądzyńskiego. Fot. J. Konięcko

Informacje praktyczne:

Dworek gen. Ignacego Prądzyńskiego (siedziba Muzeum Historii Kanału Augustowskiego)

ul. 9 listopada 5a, 16-300 Augustów, tel. 87 643 23 60, 87 643 27 54

Czynne: od wtorku do niedzieli, w godz. 9.00-16.00 (w sezonie)

w okresie 15 września – 15 maja – po zgłoszeniu w biurze muzeum

ul. Hoża 7, tel. 87 643 27 54, muzeum.apk@home.pl

Możliwość zwiedzania z przewodnikiem.

Informacja turystyczna i sprzedaż pamiątek:

Centrum Informacji Turystycznej

Rynek Zygmunta Augusta 44, Augustów

tel. 87 643 28 83

www.augustow.eu, it@augustow.eu

Atrakcje w pobliżu:

- Kanał Augustowski

- Żegluga Augustowska.

Z czasem drewniany dworek przestał wystarczać na potrzeby kierownictwa wiślano-niemeńskiej drogi wodnej i w 1903 roku wzniesiono obok niezwykle urokliwy eklektyczny pałacyk. Dziś budynek jest siedzibą Zarządu Wodnego.

Eklektyczny pałacyk z 1903r. Fot. J. Koniecko

NOCLEGI I GASTRONOMIA

HOTEL WARSZAWA SPA & RESORT ***

ul. Zdrojowa 1, Augustów
tel. 87 643 85 00, +48 607 294 243
www.hotelwarszawa.pl,
recepcja@hotelwarszawa.pl

HOTEL SPA WOJCIECH ***

ul. Wojciech 15, Augustów,
tel. 87 644 72 37, 87 644 72 38
fax.: 87 643 73 27
www.hotelwojciech.pl,
recepcja@hotelwojciech.pl

HOTEL LEŚNIK**

RESTAURACJA „MYŚLIWSKA”
ul. Turystyczna 19a, Augustów
tel. 87 644 35 70, 87 644 36 70
www.lesnik.pl, recepcja@lesnik.pl

KOMPLEKS HOTELOWY LOGOS

ul. 29 Listopada 9, Augustów
tel. 87 643 20 21, +48 607 075 902
fax.: 87 643 54 10
www.augustow-hotel.pl, info@augustow-logos.pl

HOSTEL AUGUSTÓW

ul. 1. Pułku Ułanów Krechowieckich 2, Augustów
tel. 87 643 20 33, 87 643 47 63
fax.: 87 643 47 65
www.hotelaugustow.pl, biuro@hotelaugustow.pl

„AMBER BAY & AQUA PARK”

ul. Turystyczna 81, Augustów
tel. 87 734 13 11, +48 509 348 007
www.hotel.amberbay.pl
recepcja@hotel.amberbay.pl

KOMPLEKS WYPOCZYNKOWO-KONFERENCYJNY „NAD NETTĄ”

ul. Portowa 3, tel. 87 644 61 54
www.nad-netta.pl

Restauracja POD JABŁONIAMI

ul. Rybacka 1, Augustów
tel. +48 516 025 606, +48 516 025 660

Restauracja ALBATROS

ul. Mostowa 3, Augustów
tel. 87 643 21 23, 87 643 24 54
www.spolem.augustow.pl
biuro@spolem.augustow.pl

PENSJONAT „ŻAGIELEK”

ul. 29 Listopada 7, Augustów
tel. 87 643 49 84, fax: 87 643 49 84
+48 501 515 647
www.pensjonat.augustow.pl
info@pensjonat.augustow.pl

Centrum KAKTUSIK

ul. 29-Listopada 2, Augustów
tel. +48 697 720 033

Cisów

Przebywając w Augustowie warto oddalić się 17 km na południe od miasta. We wsi Cisów znajduje się piękny dwór pochodzący z 1835 r. Klasycystyczny budynek z oficyną dworską i park to dawna siedziba hrabiego Karola Brzostowskiego, słynnego twórcy „Rzeczypospolitej Sztabińskiej”.

Po śmierci hrabiego, cały majątek przekształcony został w Fundację Sztabińską. Obecnie obiekt jest własnością prywatną i nie jest udostępniony do zwiedzania. Ekspozyty związane z życiem i działalnością Karola Brzostowskiego można obejrzeć w sali historycznej Izby Regionalnej w Sztabinie.

Dworek Brzostowskiego w Cisowie

Ciekawostki:

Karol Brzostowski to postać niezwykle zasłużona dla całego regionu.

Był prekursorem reform społeczno – gospodarczych. To on zniósł pańszczyznę wprowadzając system dzierżawy, zapoczątkował uprawę roślin okopowych. Uruchomił także cegielnię, hutę żeliwa i szkła, browar, gorzelnię i fabrykę maszyn rolniczych. Krzyże i nagrobki wyprodukowane w hucie Brzostowskiego na stałe wpisały się w krajobraz regionu. Z huty pochodzą także metalowe elementy urządzeń Kanału Augustowskiego.

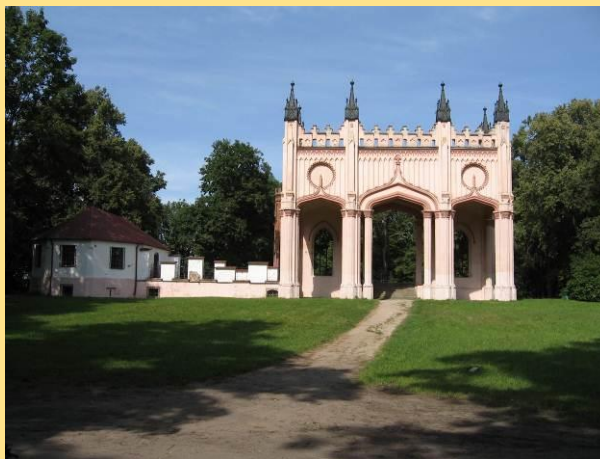
Dowspuda

Podążając wzdłuż rzeki Rospudy dotrzemy do Dowspudy – urokliwej wsi, w której znajdują się wyjątkowe ruiny. Pałac w Dowspudzie powstał w latach 1820–1823 staraniem Ludwika Michała Paca, generała wojsk polskich i napoleońskich. Położony nad malowniczą Rospudą, otoczony pięknym parkiem, był jedynym przykładem czystego neogotyku angielskiego w Polsce. Inne tego typu obiekty były jedynie przeróbkami. Na podstawie pozostałości i zachowanych opisów można ustalić dawny wygląd niezachowanego pałacu.

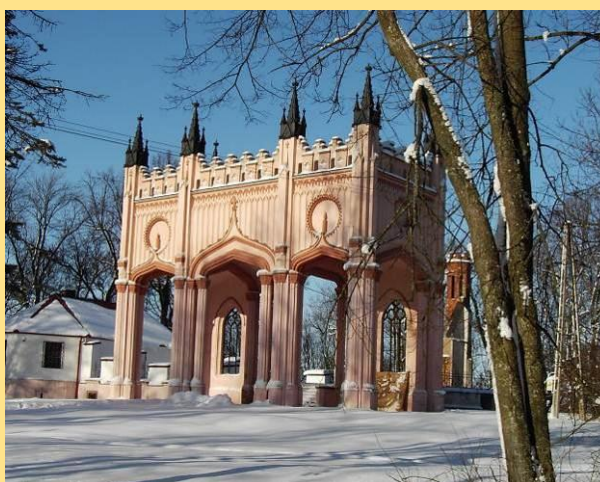
Wzniesiony został na planie litery T, z główną elewacją od strony południowej. Część centralną stanowił cztero-kondygnacyjny korpus główny na planie prostokąta z sześcioma wieżyczkami, połączony galeriami z ośmiobocznymi basztami. Według źródeł, wnętrza były bardzo bogato wyposażone w liczne dzieła sztuki, polichromie, freski oraz rzeźby. Nawet stajnia miała być wyłożona najdroższymi marmurami i kryształowymi lustrami.

Dzisiaj z pięknego pałacu pozostało niewiele: mury fundamentowe, arkadowy portyk fasady, narożna wieżyczka zwana „Bocianią Wieżą” oraz dwukondygnacyjne piwnice. Część z piwnic udostępniona jest zwiedzającym. Do kompleksu prowadzi zabytkowa aleja lipowa – pomnik przyrody. W dawnych budynkach gospodarczych mieści się obecnie Zespół Szkół Rolniczych a zabytkową, murowaną stajnię z 1825 r. zaadaptowano pod internat dla uczniów.

Wokół pałacu, na szczególną uwagę zasługuje rozległy park z wieloma cennymi gatunkami drzew iglastych i liściastych. Utworzona w parku ścieżka poznawcza zachęca do spacerów o każdej porze roku.

Ruiny Pałacu Paca w Dowspudzie

Ruiny Pałacu Paca w Dowspudzie zimą

Ciekawostki:

Ostatni dzierżawca postanowił rozebrać Pałac a uzyskane w ten sposób cegły odsprzedał pod budowę koszar wojskowych w Suwałkach.

Atrakcje w pobliżu:

- ścieżka poznawcza „Park w Dowspudzie – natura i historia”, szlak pieszy długości 1,6 km, oznakowany kolorem żółtym.
- Uroczysko Święte Miejsce

WIĘCEJ INFORMACJI

Centrum Informacji Turystyczno-Kulturalnej w Ełku

ul. W. Polskiego 47

19-300 Ełk

tel. 87 621 70 10

www.turystyka.elk.pl www.elk.pl

Centrum Informacji Turystycznej przy Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

pl. Zwycięstwa 16

19-500 Gołdap

tel. 87 615 20 90

www.uzdrowiskogoldap.pl

Centrum Informacji Turystycznej przy Regionalnym Ośrodku Kultury

„Mazury Garbate”

Plac Wolności 22

19-400 Olecko

tel. 87 520 49 48

www.it.olecko.eu

Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej

ul. ks. K. Hamerszmita 16

16-400 Suwałki

tel. 87 563 05 38

www.cmikt.pl

Centrum Informacji Turystycznej w Augustowie

Rynek Zygmunta Augusta 44

16-300 Augustów

tel. 87 643 28 83

www.augustow.eu

www.egosa.org